ינפלו ונתפצעו אחד שוגג ואחד מזיד לא סנפלו

יעלו דברי ר"מ ורבי יהודה רבי יוםי ור'

שמעון אומרים "בשוגג יעלו במזיד לא

יעלו והא הכא דמדאורייתא חד בתרי במל

ורבנן הוא דגזור וקא קנים ר' יהודה התם

היינו מעמא דר' יהודה משום דאתי

לאיערומי ורמי דרבי יוםי אדרבי יוםי

דתנן ינמיעה של ערלה ושל כלאי הכרם

שנתערבו בנטיעות אחרות הרי זה לא

לקט ואם ליקט יעלו באחד ומאתים

ובלבד שלא יתכוין ללקט ר' יוםי אומר יאף המתכוין ללקט יעלו באחד ומאתים

הא אתמר עלה אמר רבא חזקה אין אדם

אוסר את כרמו בנטיעה אחת וכן כי אתא

רבין א"ר יוחגן חזקה אין אדם אוסר את כרמו בנטיעה אחת: בותני מיתכהנים

שפגלו במקדש מזידין חייבין: גמ" ת"ר

יהיה עושה עמו במהרות ואמר לו מהרות

שעשיתי עמָך נממאו היה עושה עמו

בזבחים וא"ל זבחים שעשיתי עמך נתפגלו

נאמן אבל אמר לו מהרות שעשיתי עמך

ביום פלוני נממאו וזבחים שעשיתי עמך

ביום פלוני נתפגלו יאינו נאמן מאי שנא

רישא ומאי שנא סיפא אמר אביי כל

שבידו נאמן רבא אמר הכגון דאשכחיה ילא אמר ליה ולא מידי ולבתר הכי

לחבריה מהרות שעשיתי עמך ביום פלוני

נטמאו אתא לקמיה דרבי אמי אמר ליה

אשכחיה ואמר ליה ההוא דאמר

ולא אמר

נ) ערלה פ"ח מ"ו, ג) לעיל נג. נדרים לו. מנחות מט.,

שו א מיי' פט"ז מהל' מאכלות אסורות הלכה בו ב מיי שם הלכה כה:

בה ב תויי פייז מהלי חובל ומזיק הלכה ד: ם דה מיי פי״ט מהל׳ פסולי המוקדשין הלי טו ופי"ג מהל' מטמאי משכב ומושב הלכה ח וע"ש בכ"מ: ע ו ז מיי פ"א מהלי תפילין הלכה יח סמג עשין כה טור ש"ע י"ד סימן רפא סעיף ה: ח [מיי' שם הט"ו טוש"ע

:ו"ל סי׳ רעו סעי׳ ב׳ו

תורה אור השלם וְכָל אָדָם לֹא יִהְיֶה

ז. וְּדְּל יְּנְם לֹּאַ וְּיְהָ בְּאָדֶל מועד בְּבאוֹ לְכַפֵּר בַּקָּדֶשׁ עִד צֵאתוֹ וְכִפֶּר בעדו ובעד ביתו ובעד כל קהל ישראל: ויקרא טז יז

מוסף תוספות

א. דמהימן ליה הכא בשאינו בידו. רא״ש סימן ח׳. מעולם, לא. תוס׳ הרח״ש. ג. אבל מכחישו ואומר איני ג. אבל מכווישו ואומו איני יודע אפי׳ מהימן עליה כבי תרי לא מהימן דדוקא בשותק פליגי דמתוך שתיקתו משמע דמודה דדברים ניכרים הוא דחזא. מוס' הכל"ש. T. ונראה דהלכה כרבא לגבי אביי. תוס׳ קילושין סה: ד״ה נטמלו. ה. נתנסך יינך. הרל״ש שם. 1. אבל אי לא א״ל בזמנא . דלאו בידו. מוס׳ הרח״ש. מוחק כי אינו שוחק П ט. דנאמן אע"ג דהוי דבר שבערוה ואין דבר שבערוה פחות משנים כל שכן דנאמן במילתא אחריתי. מוס׳ שס. ב. הלכך לא ישיב לו לפי שלא היה יודע בירור הדבר.

תוק׳ שם.

פסקי רי"ד

י ת״ר היה עושה עמו בטהרות ואומר לו טהרות שעשיתי עמך נטמאו היה עושה עמו בזבחים ואומר לו זבחים שעשיתי עמך נתפגלו נאמן . אמר לו טהרות שעשיתי עמן שעשיתי עמך ביום פלוני . נתפגלו אינו נאמן מ״ש רישא שבידו נאמן פי׳ מדלא קאמר כל שהן בידו אלא כל שבידו ש"מ ה"ק כל שבידו לטמאות ולהתפגל שאע"פ ל) שהז חחח רשוחו את יש רידו לפסול נאמן ואם לאו אינו נאמן שכשאמר לו טהרות שעשיתי עמך נטמאו אם יכול לטמאן מכאן ולהבא נאמן ואם לאו אינו נאמן ואע״פ שהם ברשותו כגון שלא היו שהם בושחת כגון שלא היד קרובים לו וזה רוצה ללכת עמו וללוקחם כיון שאינו יכול לטמאן עכשיו אם אמר ביום פלוני שגמר מלאכתו בים כול שגפו מואכונ ואינו עסוק בהן ואע״פ שעדיין לא החזירן לו: ורבא אמר כגון דאשכחיה (והוא שלא יצאו מתחת ידו) ולא א"ל ולא מידי ולבתר הכי אשכחיה וא"ל. פי" רבא פליג עליה דאע״ג דאין בידו בזמנא קמא דאשכחיה והוא שלא יצאו מתחת ידו דומיא לקמן נאמן. וסיפא כגון דאשכחיה ולא א״ל ולבתר

אבר אביי כל שבידו נאמן. הקשה ר"ת דהכח חפיי לרבח" לח מהימן אלא משום שהיה בידו תחילה ב ובפ׳ האומר (קידושין דף סו.) פליגי אביי ורבא באשתו זינתה בעד אחד והלה שותק

ומשמע התם דתרוייהו מודו בא"ל עד אחד נטמאו טהרותיך והלה שותק נאמן וכן א"ל עד אחד אכלת חלב ואע"ג דאין בידו ואומר ר"ח דהכא במכחישו או אומר איני יודע אבל התם דשותק הוי כהודאה וכן משמע בהחשה רבה (יבמות דף פו:) דבעי למיפשט מיניה דעד אחד נאמן באיסורין ודחי דלמא שאני הכא משום דאשתיק ושתיקה כהודאה דמיא וגבי אשתו זינתה פליגי נמי בשותק ומהני לאביי בעד אחד כשר דלאו גולנא ואף ע"ג דאין דבר שבערוה פחות משנים או בקינוי וסתירה בעד אחד הכא דשותק שאני אי נמי מדרבנן ורבא אפי׳ שותק לא אסר אלא אם כן מהימן עליה כבי תריג ומתוך כך אומר ר"ת דאדם המטהר יין לחברו ד אי אשכחיה ואמר ליה בזימנא קמייתא המהימן כרבא ואפילו מכחישו כיון דהיה בידו אבל אחר לא מהימן אי מכחישו או אומר איני יודע ואי שחיק מהימן וכן פסק רבינו משולם בן רבינו קלונימום ואי מהימן עליה כבי תרי אסור כדאשכחן בההוא סמיא (קדושין דף סו.) לרבח " ואפי׳ היכא דלא מהימן מכל מקום לדידיה אסור דשויא אנפשיה חתיכה דאיסורא ונראה דאם שותק מחמת שאינו יודע דלא הויא שתיקה כהודאה" וכל הסוגיא דקידושין פיש לפרש באומר לו נטמאו טהרותיך בפניך או ידעת תדע דקתני דומיא דאכלת חלב והתם דוקא הויא שתיקה כהודאה: דבי אמר פיגוד מהימן. ותימה הא רצי יוסי גופיה

בזבחים פרק בית שמאי (דף מד:) שורת הדין אינו נאמן אמר לפניו רבי אית ליה דאין פיגול בדבר הנעשה אסי רבי אתה אומר כן הכי אמר ר' יוחנן בפנים דיליף משלמים וי"ל נהי דפיגול משום רבי יוםי מה אעשה שהתורה לא הוי פסול מיהא הוי ופיגול דהכא האמינתו היכן האמינתו א"ר יצחק בר לאו דוקא כדאשכחן בסוף פ"ק דובחים (דף יד.) לרבי [שמעון] דאמר כל שאינו על מובח החילון ביסנָא 🤊 כהן גדול ביוה"כ יוכיח דכי אמר פגול מהימן ומנא ידעינן והכתיב יוכל אדם לא יהיה באהל מועד אלא לאו משום כשלמים אין חייבין עליו משום פיגול דמהימן ודלמא דשמעניה דפגיל אי לאו ואמר רבי יוסי בר׳ חנינא מודה דמהימן אע"ג דשמעניה נמי לא מהימן רבי [שמעון] דפסול מקל וחומר י ואין לתמוה מנא ליה דמהימן דדלמא לבתר הכי קאמר 9 ודלמא דחזיניה דפשיטא דבכל הקרבנות שייך פיגול בפישפש קשיא ההוא דאתא לקמיה דרבי בכל ד' עבודות: אמי אמר ליה ספר תורה שכתבתי לפלוני אזכרות שלו 9 לא כתבתים לשמן אמר ליה ספר תורה ביד מי אמר ליה ביד לוקח אמר ליה סינאמן אתה להפסיד שכרך ואי אתה נאמן להפסיד ספר תורה אמר ליה רבי ירמיה נהי דהפסיד שכר אזכרות שכר דספר תורה כוליה מי הפסיד אמר ליה אין שכל ספר תורה ישאין אזכרות שלו כתובות לשמן אינו שוה כלום וליעבר עלייהו קולמום וליקדשיה כמאן נימא דלא כרבי יהודה ״דתנן יהרי שהיה צריך לכתוב את השם ונתכוון לכתוב יהודה ומעה ולא המיל בו דלת מעביר עליו קולמום ומקדשו דברי רבי יהודה וחכמים אומרים אין השם מן המובחר אפילו תימא רבי יהודה עד כאן לא קאמר רבי יהודה אלא בחדא אזכרה אבל דכולי ספר תורה לא משום דמיחזי כמנומר ההוא ראתא לקמיה דר' אבהו א"ל ם"ת שכתבתי לפלוני גוילין שלו לא עיבדתים לשמן א"ל ספר תורה ביד מי א"ל ביד לוקח אמר לו ימתוך שאתה נאמן להפסיד שכרך אתה נאמן להפסיד ספר תורה

נפנו ונספלעו. אגוזי פרך אין בטלין אפילו באלף מפני חשיבותן. נתפלעו האגוזים של ערלה ואח"כ נפלו לתוך של היתר יעלו נפלו תחלה ואח"כ נתפלעו: אחד. שפלען שוגג שלא נתכוין כדי לבטל חשיבותן ולהעלותן באחד ומאתים כדין ערלה בין שפלען מזיד שנתכוין לכך: לא יעלו. אפילו באלף דקנים ר"מ ורבי יהודה שוגג

אטו מזיד ואע"ג דהך עלייה שהוא מעלה ומבטל אגוזי פרך איסורא דרבנן בעלמא הוא ואפילו שלמים דמדאורייתא אין חילוק בין חשוב לשאינו חשוב דהכל בטל דכתיב (שמות כג) אחרי רבים להטות ורבנן הוא דגזור: דאתי לאיערומי. ולהתכוין ויאמר שוגג הייתי ולא נתכוונתי כדי להעלותן: הרי זה לא ילקט. דכל זמן שהיא במקומה כמחוברש חשיבא ולא בטלה וכי לקיט לפירות ומבטל להו במאתים הוי מבטל איסור לכתחילה: ואם ליקט. ולא נמלך: יעלו. דה"ל שוגג דלא נתכוון ללקט ע"מ לבטל דסבור בטלו במחובר: ובלבד שלא שכבר יסכוון ללקט. בכוונת ביטול: אף המתכוין כו'. אלמא במזיד נמי בטיל: אין אדם אוסר את כרמו בנטיעה אחת. אין לך אדם נוטע ערלה בין שחר נטיעות בלח סימן ואוסר כרמו בשביל נטיעה אחת וכיון דלא שכיחא לא אחמור בה רבנן אבל נפילת איסור בהיתר שכיחה: כל שבידו. לעשות בשעה שמודיעו: נחמן. ורישה כגון שעודן בידו לטמאן ולפגלן וגבי קרבנות בכהן העובד קמיירי כגון שהודיעו בין שחיטה לזריקה ואמר פיגלמיה בשחיטה שעדיין בידו לפגלו בשאר עבודות אבל ביום פלוני שכבר יצאו מידו לאו כל כמיניה: רבא אמר. אע"פ שאין בידו נאמן וסיפא כגון

דאשכחיה מקמי האידנא ולא אמר

ליה והשתח ח"ל: שורם הדין. כלומר

הדין נותן: אתה אומר כן. שאינו

נאמן אבל רבי יוחנן אמר משום

רבי יוסי כו': האמינתו. ואפי׳ לאחר

זמן כדמפרש: כהן גדול ביוה"כ.

בפר ושעיר שלפני ולפנים שהוא שם

יחיד ואין רואהו ואם אמר פגול מהימן

דהא כתיב המקריב אותו לא יחשב

(ויקרא ז) וקרי לא יחשב מחשבת

פיגול ואם חשב פיגול יהיה: ומנא

ידעינן. ביוה"כ דפגיל אי לאו דמהימן:

ודלמא. כי אמר קרא פיגול יהיה

דשמעינן דפגיל בקול רם דאמר

הריני מזה על מנת להקטיר אימורין

חוך לזמנן: ומשני אי לאו דמהימן. לומר בשעת עבודה פיגלתי אע"ג

דשמעניה דפגיל נמי דלמא לבתר

עבודה קאמר: הכי גרסינן דלמא

דחזיניה בפישפש. ודלמה בכה"ג

מהימו דחזינו בפישפש דבשעת אמירה

היה מוה. פישפש פתח קטן שהיה

בבית החליפות פתוח להיכל ושנים

היו אחד בלפון ואחד בדרום כדתניא

בזבחים באיזהו מקומן (דף נה:)

שני פישפשין היו בבית החליפות אחד

בלפון ואחד בדרום כדי להכשיר את

כל העורה לשחיטת קדשים קלים שנהיה

קורין בכל הרוחות ושחטו פתח אוהל

מזידין. שידעו שכ נכך, חייבים. לשלם י (שם) התתנהו שם נכתב כת אבל לא בכוונה (שבת מעביר עליו קול כאילו הוא כותבו (שם). מכאן שייך לעמוד הבא

בקטנותה אבירו. בנוסטונהי וקיכנ קדושין והוו קידושין גמורים, שהיא יוצאה בגט. ואפילו סיא את גיטה (יבמות קיב:) ויולאה, ואע"ג דקידושיה גמורין הוו וגירושיה בלא דעת הוי גיטא, לפי שהאשה יונאת לרצונה ושלא לרצונה יוטמת לוכוס יוסלת לוכוס (שם קיג.). ועל קטנה בת ישראל. יתומה הנישחת אמה שאוכלת אע״פ נישואיה נישואין גמורים אכלה נתרומה דרכנן (שם). מעדותו של ר' יוחגן. דאמר דאפילו במקום קידושין גמורים לח בעינן דעתה דחשה בגירושין (יבמות קיג:). אמר לעדים ראו גט זה שאני נותן לה. והים לם שמעה, וחזר ואמר לה. למשתו פקחת, כנסי שטר חוב זה. ולם סודיעם שסום לא בעינו דעתה. דחשה בגירושין, דקתני חרשת יולחת בגט (שם). פשיטא. יוחנן ודאי הכי הוא ואילו חרשת. שלא השיאה אביה בקטנותה, שאין נישואיי .(שם קיג.) אכלה. מדשבקה לחרשת דקעסיק בה ואתי ונחט לקעסיק בה ואתי ונקט קטנה, ולא קתני ועל החרשת שנישאת מעלמה ש בתרומה (שם). שמא שינוים מעלים הוא. מה לי

ואם זו מותרת אף זו שהרי לד היחר שלהן אינו אלא משום דלאו בני עונשין נינהו והוי כקטן אוכל נבלות, אלא כולה משום גזירה שמא אלכל ארש בפקחת הוא, דאיכא עליה חיוב מיחה כדאמרינן במסקנא דמילתא, ולהכי נקט ברישא שמא יאכיל חרש בחרשת ולא נקט שמא יאכיל חרש בפקחת, משום דחרש בפקחת לא מיחלף בפקח בחרשת, אבל חרשת אשת חרש מיחלפא בחרשת אשת פקח והדר מיחלף חרש בעל פקחת בחרש בעל חרשת, אבל קטנה לגדול ליכא למיגזר משום גדולה לקטן, דאין לקטן נישואין (שש). וליכודל. אפילו חרשת בפקחת, בתרומה דרבנן, הא אית לה נשואין מדרבנן (שם).

הדשפחיה ולא א״ל וזכחים () נמי כל זמן שבידו לפגלם דהיינו בין שחיטה לוריקה אם אמר כי נתפגלו בשחיטה או בקבלה או בהכי אשכחיה וא״ל. זובחים () נמי כל זמן שבידו לפגלם דהיינו בין שחיטה לוריקה אם אמר כי נתפגלו מינו נאמן ואע״פ שעדין הוא בהולכה נאמן שהרי עדיין יכול לפגל בוריקה אבל אם גמר כל העבודות שכבר זרק ואומר נתפגלו אינו נאמן ואע״פ שעדין הוא עסוק בקרבן להפשיט ולנתח ולהקטיר והאי דקאמר ביום פלוני לאו דוקא דמה לי ביום פלוני ומה לי בשעה פלוני. ורבא פליג עליה ואמר אע״ג דאין בידו לפגל אי אמר ליה בזמנא קמא דאשכחיה נאמן אבל מיהו בעינן שיהא הקרבן עדין ברשותו שלא גמר כל עבודותיו להקטיר איבריו או אימודיו וה״ה דפליגי גם בס״ת שאם לא גמר כל הספר אז נאמן לומר אליבא דאביי לא תבתי כל צבודותיו להקטיר איבריו או אימודיו וה״ה דפליגי גם בס״ת שאם לא גמר כל הספר אז נאמן לומר אליבא דאביי לא תבתי האזכרות לשמן לא עבדתי הגוילין לשמן שעדיין יכול לפוסלו במה שיש לו לכתוב אבל אם גמר הספר שהרי אינו יכול לפוסלו אינו נאמן ולרבא נאמן כל זמן שהוא תחת ידו כר׳ אמי ור׳ אבהו והוא דא״ל בזמנא קמא דאשכחיה ההוא דאתא לקמיה דר׳ אמי

אתה נאמן לפסול ס״ת פי׳ אבל אם היה הספר בידו היה נאמן כדרבא: ההוא דאתא לקמיה דר׳ אבהו א״ל ס״ת שכתבתי לפלוני גויליז שבו לא עבדתים לשמן א״ל ס״ת ביד מיץ א״ל ס״ת ביד לוקח א״ל מתוך שאתה נאמן להפסיד שכרך נאמן אתה להפסיד ס״ת ומ״ש

מועד (ויקרא א) וגם לול קטן היה פחוח לבית הכפורת. והאי דמקשי הכא דלמא דחזיניה בפישפש אהזאות דעל הפרוכת בהיכל קאי וגבי עבודות דלפני ולפנים נמי איכא לאקשויי דחזיניה דרך לול: ו**אין אחה נאמן רו**׳. הואיל ואין בידך: **ולעבר עלייהו קולמוס**. לשמן כתב על גבי כתב ולקדשיה:

ולא הטיל בו דלת. ונמצא שם כתוב כדרכו אבל שלא לשמו הוא: מעביר עליו קולמום. לשמו: רוליה ס"ח. כל אזכרות שבו: גוילים. קלפים:

מ) נראה דצ"ל שאע"פ שהן תחת ידו מ"מ דוקא אם יש בידו וכו'. בן ר"ל ובזבחים נמי יש חילוק בין אביי לרבא דלאביי כל זמן שבידו וכו'.

ד) ותוספתה פרק שני נוסף: שורת הדין. ועי׳ בר״ן, ו) ועי' תוס' ב"ב לג. סד" ת) [מסכת סופרים פ״ה] לעיל כ. שבת קד:, ע) בס"ח: בתחובר [וכן ל"ל. רש"ש], י) [ועי תוספת זבחים יד. ד"ה מודה ותוס' מנחות יד.

גליון הש"ם

גמ' כה"ג ביוה"ב יוכיח. טי' ובחים דף מד ע"ב תד"ה בדבר הנעשה: שם ודלמא רחויניה. עי' זכחים דף נה ע"ב חד"ה ב' פשפשים: שם א כתבתים לשמן. עיין מנחות דף מב ע"ל תד"ה ואל ימול: תוד"ה אמר וכו' י"ל באומר. עי׳ סוטה ד׳ ג ע״ב מוד"ה ח"ל:

מוסף רש"י

הכהנים שפגלו במקדש. הרבנות ששחטום וזרחום לאכול מהם חוץ לומנם ולא הורצו לבעלים (לעיד גג.). לבעלים, שהרי לריכים להביא אחרים, ואי נמי נדבה היא, קשה בעיניו שלא הקריב קשה בעיניו שלא הקריב קרבנו, שהרי להביא דורון . זיה מנקש (שם). ונתכוין לכתוב יהודה. שהיה טועה וסבור שהוא נריך לכתוב יהודה ולוויל ב). וטעה ולא הטיל בו דלת. הרי השם כמוב אלא שהוא שלא לשמו שם) ונמלא שם נכתב במקומו לכוונת שם על כל אומיומיו

על החרשת שהשיאה

ומאי